

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Ε Σ Π Ρ Ο Ε Ι Δ Ο Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ

ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ * ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΕΡ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΦΥΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ

ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΟΛΟΥ

Ταχ.Δ/ση: Τορούτζια-Νικολαΐδη, 38334 Βόλος

Τηλέφ.: 2421066525-Fax : 2421069545

Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων :

- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

Πληροφορίες: Δρ Θεόδωρος Μόσχος

ΑΜΠΕΛΙ: 2 / 19.03.2019

ΕΧΘΡΟΙ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Βλαστικά στάδια αμπελιού: διόγκωση οφθαλμών, έως εμφάνιση πρώτων φύλλων (βλαστός μήκους 5—7 εκ.).

B1

B2

B3

C1

C2

C3

D1

D2

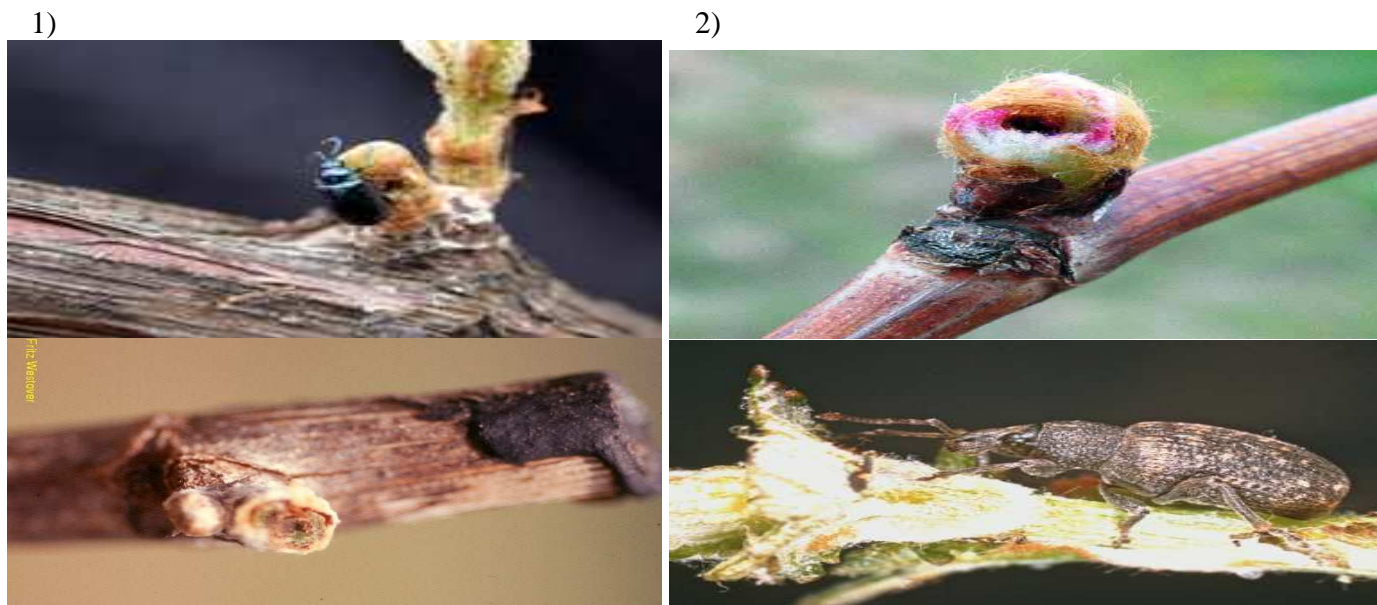
D3

D4

ENTOMA ΤΩΝ ΔΙΟΓΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΑΡΗΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ

Πρόκειται για προνύμφες λεπιδοπτέρων, καθώς και ακμαία ωτιορρύγχων και άλλων κολεοπτέρων, που εμφανίζονται την εποχή αυτή και τρέφονται στους διογκωμένους και εκπτυσσόμενους οφθαλμούς (στάδια B1—C3), τους οποίους και καταστρέφουν πλήρως. Η δραστηριότητά τους μπορεί να επεκτείνεται και αργότερα στη νεαρή βλάστηση. Σε χρονιές μεγάλων πληθυσμών η καταστροφή των οφθαλμών και συνεπώς της παραγωγής, μπορεί να είναι σημαντική.

1) Ακμαίο κολεόπτερο *Altica* spp. τρεφόμενο σε εκπτυσσόμενους οφθαλμούς, 2) & 3) φαγωμένοι οφθαλμοί, 4) ακμαίο ωτιορρύγχου τρεφόμενο σε νεαρό βλαστάρι.

Την περίοδο αυτή, συνιστάται ο συχνός έλεγχος των πρέμνων και συγκεκριμένα των κεφαλών, για την ύπαρξη φαγωμένων οφθαλμών, καθώς και για την παρουσία προνυμφών. Σε περίπτωση προσβολής, ανάλογος έλεγχος συνιστάται και κατά τη διάρκεια της νύκτας, για τη διαπίστωση της παρουσίας και της δραστηριότητας ακμαίων (σκαθαριών) ωτιορρύγχων. Σημειώνεται, ότι οι ωτιορρύγχои δραστηριοποιούνται τις νυκτερινές ώρες. Σε περίπτωση που υπήρξε προσβολή των οφθαλμών την προηγούμενη χρονιά, ο έλεγχος αυτή την κρίσιμη περίοδο θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα.

Σε περίπτωση διαπιστωμένης προσβολής συνιστάται η άμεση εφαρμογή ενός κατάλληλου και εγκεκριμένου εντομοκτόνου. Όταν διαπιστώνεται η παρουσία ωτιορρύγχων, η εφαρμογή θα πρέπει να γίνεται νυκτερινές ώρες. Επειδή η προσβολή στον αμπελώνα είναι συχνά εντοπισμένη, συνιστάται ο ψεκασμός μόνο των προσβεβλημένων πρέμνων, των γειτονικών προς αυτά, καθώς και της επιφάνειας του εδάφους στην περιοχή του λαιμού.

ΑΚΑΡΕΑ: ΕΡΙΝΩΣΗ—ΑΚΑΡΙΑΣΗ

Πρόκειται για πολύ μικρού μεγέθους σκωληκόμορφα ακάρεα Eriophyidae, τα οποία από τα λέπια των οφθαλμών και τις ρωγμές κληματίδων όπου διαχειμάζουν, προκαλούν νέκρωση οφθαλμών και ισχυρή παραμόρφωση βλαστών και φύλλων. Συνήθως δεν απαιτείται η λήψη μέτρων για την καταπολέμηση των φυτοφάγων αυτών ακάρεων, διότι οι πληθυσμοί τους ελέγχονται αποτελεσματικά από φυσικούς εχθρούς (αρπακτικά ακάρεα Phytoseidae και θρίπες).

Έντονη παραμόρφωση νεαρών βλαστών από τη δράση σκωληκόμορφων ακάρεων Eriophyidae.

Καταπολέμηση συνιστάται, μόνο στην περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί σημαντικές ζημιές (κυρίως νεκρώσεις οφθαλμών και ισχυρές παραμορφώσεις βλαστών και φυλλώματος) την προηγούμενη καλλιεργητική περίοδο. Η καταπολέμηση αφορά ψεκασμό με βρέξιμο θείο 1% στο φούσκωμα των οφθαλμών (στάδια **B1–B3**). Μετά την έκπτυξη των οφθαλμών και για λόγους τοξικότητας, η αναλογία πρέπει να μειωθεί σε 0,8-0,6%. Ο ψεκασμός αυτός είναι μεγάλης σημασίας, διότι οι επεμβάσεις αργότερα, μετά την εκδήλωση των συμπτωμάτων, δεν είναι υψηλής αποτελεσματικότητας.

Σημειώνεται, ότι ο ψεκασμός αυτός έχει ευεργετική δράση τόσο εναντίον του ωιδίου, όσο και εναντίον της φύμοψης και της μακρόφωμης.

ΘΡΙΠΕΣ

Εμφάνιση θριπών κατά την περίοδο της έκπτυξης των οφθαλμών (στάδια **C1–C3**), μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ζημιές στην νεαρή και ταχύτατα αναπτυσσόμενη βλάστηση, όπως ισχυρή παραμόρφωση βλαστών και φύλλων, καθώς και καθήλωση ανάπτυξης των εκπυσσόμενων οφθαλμών.

Την εποχή αυτή συνιστάται οι αμπελουργοί να επισκοπούν τους αμπελώνες, για τυχόν παρουσία θριπών στην εκπυσσόμενη βλάστηση. Στην περίπτωση που το προηγούμενο έτος είχε παρατηρηθεί προσβολή από τα έντομα, τότε η επισκόπηση είναι αναγκαία. Αυτή συνίσταται σε ελαφρά και προσεκτικά τινάγματα των νεαρών βλαστών πάνω από μία κόλα λευκό χαρτί. Η επισκόπηση καλό είναι να γίνεται σε δροσερές μέρες, με τυχαία επιλογή βλαστών και από όλη την έκταση του αμπελώνα. Η επισκόπηση μπορεί να απλοποιηθεί με την τοποθέτηση και τον ανά διήμερο έλεγχο μίας μπλε ή κίτρινης κολλητικής παγίδας ανά 3–4 στρέμματα.

Καλλιεργητικό μέτρο που βοηθά σημαντικά στην αντιμετώπιση των θριπών, είναι η επιμελής καταστροφή της άγριας βλάστησης μέσα και γύρω από τους αμπελώνες, διότι οι θρίπες έχουν μεγάλο κύκλο ξενιστών, πολλοί από τους οποίους είναι ζιζάνια.

Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η παρουσία πληθυσμού θριπών, συνιστάται άμεσα επέμβαση με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο εντομοκτόνο και κατά προτίμηση περισσότερο εκλεκτικό και φιλικό προς το περιβάλλον.

ΦΟΜΟΨΗ–ΜΑΚΡΟΦΩΜΑ

Πρόκειται για συγγενείς μυκητολογικές ασθένειες με ανάλογα συμπτώματα. Η πιθανότερη περίοδος προσβολής της νεαρής βλάστησης από τα πυκνιδιοσπόρια των μυκήτων είναι από την έκπτυξη των οφθαλμών, μέχρι να αποκτήσουν οι βλαστοί μήκος περίπου 15 εκ..

Σε αμπελώνες, αλλά και σε περιοχές με ιστορικό προσβολής από τις ασθένειες, συστήνεται η διενέργεια 1–3 προληπτικών ψεκασμών με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο μυκητοκτόνο. Ο πρώτος ψεκασμός διενεργείται στην έκπτυξη των οφθαλμών (στάδιο **C1–C3**), ο δεύτερος αμέσως μετά το σχηματισμό του πρώτου

φύλλου (στάδιο **D1**) και ο τρίτος στο στάδιο των 2-3 φύλλων (στάδιο **D2—D4**, μήκος βλαστού 5—7εκ.). Ο αριθμός των επεμβάσεων εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες και από την ευαισθησία της ποικιλίας.

Η βροχή και οι σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες συμβάλουν θετικά στην απελευθέρωση των πυκνιδιοσπορίων και στη μολυσματικότητα της ασθένειας.

κληματίδα.

Χαρακτηριστικό σύμπτωμα των ασθενειών σε τρυφερή

ΩΙΔΙΟ

Θεωρείται ως η πλέον καταστροφική μυκητολογική ασθένεια του αμπελιού στη χώρα μας. Προσβάλει τη βλάστηση από τα πρώτα στάδια της έκπτυξης, καθώς και τους βότρυνες μέχρι το στάδιο του γυαλίσματος. Χαρακτηριστικό του μύκητα είναι ότι μπορεί να αναπτύσσεται ακόμη και σε συνθήκες χαμηλής ατμοσφαιρικής υγρασίας (25%), ενώ η βλάστηση των κονιδίων και η εξάπλωση της ασθένειας συμβαίνει σε ευρύ θερμοκρασιακό εύρος (15—32⁰ C). Η διασπορά των κονιδίων δεν συμβαίνει σε μεγάλες αποστάσεις, έτσι μία απόσταση 100 μέτρων θεωρείται ασφαλής για την προστασία του αμπελώνα από γειτονικούς μολυσμένους.

Η καταπολέμηση του ωιδίου για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να ξεκινήσει από την έναρξη της βλάστησης. Για το σκοπό αυτό, συστήνεται επέμβαση με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο για την καλλιέργεια μυκητοκτόνο στο στάδιο των 2—3 φύλλων (μήκος βλαστού 5-7 εκ. περίπου, στάδιο **D2—D4**). Ο ψεκασμός αυτός θεωρείται καθοριστικός για την παραπέρα εξέλιξη της ασθένειας.

Πρέπει πάντα να δίνεται μεγάλη σημασία στην ορθολογική εναλλαγή ωιδιοκτόνων από διαφορετικές κατηγορίες, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος δημιουργίας ανθεκτικότητας του μύκητα.

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί το σκεύασμα (φυσικό προϊόν) του ανταγωνιστικού μύκητα *Ampelomyces quisqualis* M10.

Για τον περιορισμό του αρχικού μολύσματος συστήνεται η συλλογή και η καταστροφή των προσβεβλημένων βλαστών. Αυτό το καλλιεργητικό μέτρο καλό είναι να εφαρμόζεται από τους αμπελουργούς μία φορά την εβδομάδα, αρχίζοντας δύο εβδομάδες μετά την έκπτυξη των οφθαλμών και μέχρι την άνθηση.

Νεαροί βλαστοί με έντονη προσβολή από ωίδιο (*Uncinula necator*)

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

Οι εικόνες που δίνονται και παρουσιάζουν συμπτώματα προσβολής ασθενειών και εχθρών είναι απλώς ενδεικτικές και σκοπό έχουν την καλλίτερη κατανόηση των φυτοπαθολογικών προβλημάτων από τους καλλιεργητές. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν εργαλείο διάγνωσης από μέρους των παραγωγών. Για θέματα διάγνωσης πάσης φύσεως προσβολών των φυτών, οι καλλιεργητές σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να απευθύνονται άμεσα σε εξειδικευμένους γεωπόνους.

Όλα τα δελτία μας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων στο διαδίκτυο www.minagric.gr.

Ο Προϊστάμενος Τμήματος
Δρ Δημήτρης Λύκας